

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 42Ps/5/2026
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6626201292
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mgr. Alexandra Habalčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2026:6626201292.1

Uznesenie

Okresný súd Lučenec v právnej veci nesvojprávnej A. B., nar. X.X.XXXX, t.č. umiestnenej v Zariadení sociálnych služieb Pod vinicami so sídlom C. D. E. XXX/XX, F. A., zast. hmotnoprávnym opatrovníkom Mestom Lučenec, Fiľakovská cesta 287, Lučenec, IČO: 00 316 181, o návrhu na zmenu opatrovníka nesvojprávnej, takto

rozhodol:

- I. M e n í rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 15Ps/5/2022-219 zo dňa 10.4.2024 tak, že z funkcie hmotnoprávného opatrovníka nesvojprávnej A. B., nar. X.X.XXXX o d v o l á v a Mesto Lučenec, Fiľakovská cesta 287, Lučenec, IČO: 00 316 181 a za hmotnoprávného opatrovníka u s t a n o v u j e Mesto Veľký Krtíš, J. A. Komenského 3, Veľký Krtíš, IČO: 00 319 651, ktorého právom aj povinnosťou je starať sa o nesvojprávnu, preberať za ňu dôchodok, zastupovať ju pred finančnými inštitúciami, štátnymi orgánmi, orgánmi verejnej správy, orgánmi miestnej samosprávy, súdmi, notárskymi úradmi, orgánmi činnými v trestnom konaní, inými právnickými osobami, zastupovať ju pri uzatváraní právnych úkonov a rozhodovať o jej zdravotnej a sociálnej starostlivosti.
- II. Úkony presahujúce rámec bežnej veci p o d l i e h a j ú schváleniu súdom.
- III. Opatrovník je p o v i n ň ý predkladať súdu jedenkrát ročne správu o svojej činnosti.
- IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ, hmotnoprávny opatrovník doručil súdu dňa 16.3.2026 návrh na zmenu opatrovnictva pre nesvojprávnu A. B., nar. X.X.XXXX s poukazom na skutočnosť, že nesvojprávna sa na základe uzatvorenej zmluvy o poskytovaní sociálnych služieb zo dňa 10.3.2026 nachádza v Zariadení sociálnych služieb pod F. F. F. A. a súčasne má evidovaný trvalý pobyt v Meste Veľký Krtíš. Okrem toho neexistuje žiadny príbuzný, alebo iná blízka osoba, ktorá by bola vhodná vykonávať funkciu opatrovníka pre nesvojprávnu. Na základe týchto skutočností navrhol, aby súd odvolal Mesto Lučenec z funkcie opatrovníka a ustanovil nesvojprávny ako opatrovníka Mesto Veľký Krtíš.
2. Mesto Veľký Krtíš ako navrhovaný hmotnoprávny opatrovník s poukazom na uvedené skutočnosti súhlasil dňa 26.3.2026 s ustanovením do funkcie opatrovníka pre nesvojprávnu.
3. Súd určil termín pojednávania na 20. mája 2026, na ktoré sa účastníci konania dostavili riadne a včas.
4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom prítomných účastníkov konania, oboznámením obsahu tunajšieho spisu sp.zn. 15Ps/5/2022, rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 15Ps/5/2022-219 zo dňa 10.4.2024, zmluvy o poskytovaní sociálnej služby č. 1593/2026 zo dňa 10.3.2026, výpočtového listu úhrady za poskytované sociálne služby zo dňa 10.3.2026, oznámenia zmeny trvalého pobytu pre REGOB zo dňa 12.3.2026, žiadosti o vydanie občianskeho preukazu zo dňa 12.3.2026, vyjadrenia

Mesta Veľký Krtíš zo dňa 26.3.2026, ostatných listinných dôkazov v spise založených a zistil nasledovný skutkový stav.

5. Navrhovateľ na pojednávaní zotrval na svojom návrhu s poukazom na skutočnosť že nesvojprávna sa na základe uzatvorenej zmluvy o poskytovaní sociálnych služieb zo dňa 10.3.2026 nachádza v Zariadení sociálnych služieb pod F. F. F. A. a súčasne má evidovaný trvalý pobyt v Meste Veľký Krtíš. Okrem toho poukázal na to, že neexistuje žiadny príbuzný, alebo iná blízka osoba, ktorá by bola vhodná vykonávať funkciu opatrovníka pre nesvojprávnu. Na základe týchto skutočností navrhol, aby súd odvolal Mesto Lučenec z funkcie opatrovníka a ustanovil nesvojprávnu ako opatrovníka Mesto Veľký Krtíš

6. Navrhovaný hmotnoprávny opatrovník súhlasil s ustanovením za opatrovníka pre nesvojprávnu s poukazom na uvedené skutočnosti.

7. Okresný súd Lučenec rozsudkom č.k. 15Ps/5/2022-219 zo dňa 10.4.2024, právoplatným a vykonateľným dňa 27.7.2024, obmedzil spôsobilosť na právne úkony A. B., nar. X.X.XXXX tak, že nemôže samostatne hospodáriť s finančnými prostriedkami prevyšujúcimi 20,- Eur týždenne, samostatne preberať dôchodok a sociálne dávky, finančné a iné majetkové a nemajetkové plnenia, samostatne rozhodovať o prevode, kúpe alebo predaji hnutelného aj nehnuteľného majetku v akejkoľvek hodnote, samostatne uzatvárať zmluvy a dohody, ktoré by ju zaväzovali k plneniu finančných eventuálne materiálnych povinností, samostatne vykonávať administratívne úkony, ktoré si vyžadujú kontakt s úradmi, súdmi a inými orgánmi verejnej správy, samostatne konať pri zaistení zdravotnej starostlivosti a liečebnej spolupráce, vrátane rozhodovania o potrebe, spôsobe, čase a mieste liečby, jej hospitalizácií, rozhodovania o vstupe a výstupe zo zdravotníckeho zariadenia, poskytnutia informovaného súhlasu k zdravotnej starostlivosti, samostatne konať pri poskytovaní sociálnych služieb vrátane rozhodovania o umiestnení, vstupe, výstupe z a do zariadenia sociálnych služieb. Súčasne jej ustanovil Mesto Lučenec za opatrovníka, ktorého oprávnením a povinnosťou je zastupovať obmedzenú A. B., nar. X.X.XXXX pri právnych úkonoch, na ktoré bola jej spôsobilosť obmedzená, a to tak, aby neutrpela žiadnu ujmu na svojich majetkových a iných právach.

8. Z výpisu Registra obyvateľov súd zistil, že nesvojprávna A. B., nar. X.X.XXXX je od 12.3.2026 prihlásená k trvalému pobytu v Meste Veľký Krtíš. Je slobodná a bezdetná. Súd preto v rámci súdneho konania, dostupnými prostriedkami zistil, že nesvojprávna má rodičov, matku G. H., nar. XX.X.XXXX, bytom I. J. a otca G. B., nar. X.XX.XXXX, bytom I. J., ktorým doručoval prostredníctvom pošty výzvu na adresu ich trvalého pobytu, pričom zásielka sa u matky nesvojprávnej vrátila súdu s označením „adresát neznámy“ a otec nesvojprávnej si zásielku neprevzal v odbernej lehote a žiadnym spôsobom na výzvu súdu nereagoval.

9. Zo zmluvy o poskytovaní sociálnej služby č. 1593/2026 zo dňa 10.3.2026 súd zistil, že medzi Zariadením sociálnych služieb Pod vinicami so sídlom A. H. Škultétyho 329/102, Veľký Krtíš, IČO: 00 647 551, ako poskytovateľom sociálnej služby a A. B., nar. X.X.XXXX, ako prijímateľom sociálnej služby, bola uzatvorená zmluva o poskytovaní sociálnej služby.

10. Podľa § 27 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník. Ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadnej jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom (§ 18 ods. 1).

11. Podľa § 272 CMP, súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

12. Podľa § 273 CMP, na konanie o ustanovení opatrovníka je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má fyzická osoba bydlisko; ak takýto súd nie je, súd, v ktorého obvode má fyzická osoba majetok.

13. Podľa § 274 ods. 1 a 2 CMP, súd rozhoduje uznesením. V uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

14. Podľa § 275 CMP, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

15. Podľa § 276 CMP, súd odvolá opatrovníka z výkonu funkcie na jeho návrh.

16. Podľa § 277 ods. 1 a 2 CMP, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka. Súd opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

17. Opatrovníkom fyzickej osoby, ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, by mal byť predovšetkým príbuzný alebo iná vhodná osoba. Pokiaľ sa však v prípade, keď sa súdu napriek úsiliu nepodarí nájsť z okruhu príbuzných či iných vhodných fyzických osôb osobu opatrovníka, súd ustanoví za opatrovníka právnickú osobu (orgán miestnej správy, príp. jeho zariadenie alebo obec). Z ustanovenia § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby, ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví za opatrovníka orgán miestnej správy, príp. jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať vo svojom mene (§ 18 ods. 1). Ustanoviť za opatrovníka právnickú osobu by malo byť skôr výnimkou, pretože prvoradou zostáva povinnosť súdu ustanoviť za opatrovníka predovšetkým niekoho z príbuzných alebo inú osobu, ktorá by bola ochotná túto funkciu zodpovedne vykonávať a má na to všetky predpoklady. Aj citované ustanovenie § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka totiž vyjadruje záväzné poradie osôb, ktoré prichádzajú do úvahy pre výkon funkcie opatrovníka. Keďže uvedené poradie, ktoré osoby môžu byť súdom ustanovené do funkcie, je pre súd záväzné, v prvom rade má súd povinnosť ustanoviť do funkcie opatrovníka príbuznú osobu.

18. Ustanovenie opatrovníka do funkcie predpokladá jeho súhlas s týmto ustanovením. Právna úprava rešpektuje aj právo opatrovníka následne žiadať, aby bol z funkcie odvolaný. Ak opatrovník takýto návrh podá, súd ho z funkcie opatrovníka odvolá. Súd odvolá osobu z funkcie opatrovníka aj bez návrhu, ak je to potrebné na ochranu záujmov opatrovanca. Ide najmä o prípady, keď opatrovník stratí spôsobilosť na vykonávanie funkcie, porušuje svoje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo to môže byť aj z iných vážnych dôvodov. V prípade, keď sa súdu napriek úsiliu nepodarí nájsť z okruhu príbuzných či iných vhodných subjektov osobu opatrovníka, súd ustanoví za opatrovníka miestny orgán štátnej správy, prípadne jeho zariadenie, pokiaľ je oprávnené vystupovať vo svojom mene (§ 27 ods. 3). Tzv. verejný opatrovník vykonáva svoju funkciu prostredníctvom svojich pracovníkov na základe uznesenia súdu a v súlade s vymedzením úloh miestnej štátnej správy a jej zariadení.

19. Vychádzajúc zo skutkových zistení v predmetnej veci, súd považoval návrh Mesta Lučenec za dôvodný, a preto mu vyhovel a rozhodol a jeho uvoľnení z funkcie podľa citovaného ustanovenia § 276 CMP. Doteraz ustanovený opatrovník, Mesto Lučenec svoj návrh odôvodnil s poukazom na skutočnosť, že nesvojprávna sa na základe uzatvorenej zmluvy o poskytovaní sociálnych služieb zo dňa 10.3.2026 nachádza už v Zariadení sociálnych služieb pod F. vo F. A. a súčasne má evidovaný trvalý pobyt v Meste Veľký Krtíš. Okrem toho poukázal na to, že neexistuje žiadny príbuzný, alebo iná blízka osoba, ktorá by bola vhodná vykonávať funkciu opatrovníka pre nesvojprávnou. Súd uvádza, že nakoľko nebolo zistené, že niektorý z príbuzných nesvojprávnej osoby vyslovil súhlas s ustanovením do funkcie opatrovníka, preto zákon subsidiárne počíta i s možnosťou ustanovenia tzv. verejného opatrovníka – orgánu miestnej správy, prípadne jeho zariadenia, ak je oprávnené vystupovať svojím menom.

20. Za opatrovníka nesvojprávnej bolo podľa citovaného ustanovenia § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka ustanovené Mesto Veľký Krtíš, ktoré s ustanovením do funkcie súhlasilo a ktoré je spôsobilé riadne vykonávať funkciu opatrovníka v záujme nesvojprávnej, kde je nesvojprávna prihlásená k trvalému pobytu. Súd aj v rámci súdneho konania, dostupnými prostriedkami, žiadnu zo známych blízkych osôb nesvojprávnej nemohol ustanoviť za opatrovníka, pretože žiadna osoba nebola ochotná túto funkciu vykonávať. Výkon funkcie opatrovníka - fyzickej osoby však musí byť dobrovoľný, s jeho súhlasom a pokiaľ sa nenájde fyzická osoba, ktorá by súhlasila s ustanovením za opatrovníka, subsidiárne zákon počíta s možnosťou ustanovenia tzv. verejného opatrovníka, a to orgán miestnej správy príp. jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom. S možnosťou ustanovenia obce do funkcie opatrovníka, počíta aj § 60 ods. 2 Zákona o rodine. Priamo zákon preto predpokladá, že obec (prostredníctvom orgánov miestnej správy, a to obecného zastupiteľstva alebo starostu obce), príp. jeho zariadenia budú vykonávať funkciu opatrovníka osobe, ktorá má obmedzenú spôsobilosť na právne

úkony. Aj z ustanovenia § 1 ods. 2 Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov vyplýva, že základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Obci pri výkone samosprávy možno ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy. Aj z citovaného ustanovenia zákona jednoznačne vyplýva, že základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je okrem iného starostlivosť o potreby jej obyvateľov. Vo vzťahu k ustanoveniu obce ako opatrovníka ide o uloženie povinnosti v zmysle zákona, a to aj v rámci plnenia základnej úlohy obce, ktorou je starostlivosť o potreby jej obyvateľov a všestranný rozvoj jej územia. Pokiaľ je za opatrovníka teda ustanovená obec, pretože žiadna fyzická osoba za opatrovníka ustanovená byť nemohla, pretože pri fyzickej osobe je ustanovenie opatrovníka viazané na jej súhlas, súd rozhodol tak, že za opatrovníka ustanovil Mesto F. A., kde pri takomto ustanovení za opatrovníka sa súhlas nevyžaduje, keďže to vyplýva priamo zo zákona. Podľa § 274 ods. 2 a § 275 CMP bol opatrovníkovi vymedzený rozsah jeho opatrovníckych práv a povinností.

21. V súvislosti s otázkou ustanovenia opatrovníka považuje súd záverom za vhodné uviesť, že ak sa zmenia rozhodné okolnosti, je možná zmena opatrovníka a jeho nahradenie niekým iným, koho možno do funkcie opatrovníka ustanoviť a kto bude funkciu vykonávať v záujme opatrovanca.

22. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP tak, že ani jednému z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, písomne v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, Zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti.